

ผลงานการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อเรื่อง: แนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติงานการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

ชื่อเจ้าของผลงาน: นางนภัสภรณ์ นามสละ นางสาวศิริกัญญา คุ่มครอง

และนางสาวพรปวีณ์ พื้พงษ์พรรณ

งานบริหารงานบุคคล กองกลาง สำนักงานอธิการบดี

๑. ที่มาและความสำคัญของปัญหา:

การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการเป็นกระบวนการสำคัญที่สะท้อนถึงการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อย่างไรก็ตาม จากการรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ผ่านมา พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ ได้แก่:

- ระยะเวลาในกระบวนการพิจารณา - เนื่องจากความไม่ชัดเจนในขั้นตอนการดำเนินงาน และการ
- เอกสารไม่ครบถ้วนและไม่ถูกต้อง - ผู้ขอกำหนดตำแหน่งยังขาดความเข้าใจในรายละเอียดของเอกสารที่ต้องจัดเตรียม ทำให้ต้องมีการแก้ไขเอกสารหลายครั้ง
- ข้อจำกัดด้านผลงานทางวิชาการ - คณาจารย์บางส่วนยังไม่ทราบเกณฑ์คุณภาพที่ชัดเจนของผลงานทางวิชาการแต่ละประเภท
- การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การพิจารณา - การปรับเปลี่ยนข้อบังคับและเกณฑ์การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการที่มีการปรับปรุงตาม พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำให้ผู้ขอกำหนดตำแหน่งต้องปรับตัวตามเกณฑ์ใหม่

จากปัญหาดังกล่าว งานบริหารงานบุคคล กองกลาง สำนักงานอธิการบดี จึงได้ริเริ่มโครงการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติงานการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่คณาจารย์และมหาวิทยาลัย

๒. วัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้:

- เพื่อรวบรวมและจัดระบบองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พ.ศ. ๒๕๖๕
- เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ในการดำเนินงานขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการสำหรับบุคลากรที่รับผิดชอบ
- เพื่อสร้างเครื่องมือและคู่มือที่ช่วยให้คณาจารย์สามารถเตรียมความพร้อมในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เพื่อลดระยะเวลาและข้อผิดพลาดในกระบวนการพิจารณากำหนดตำแหน่งทางวิชาการ
- เพื่อเพิ่มอัตราความสำเร็จในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

๓. กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process):

การจัดการความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติงานการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการได้ดำเนินการตามกระบวนการจัดการความรู้ ๗ ขั้นตอน ดังนี้:

๓.๑ การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification)

- การประชุมระดมสมอง ระหว่างผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อระบุปัญหา อุปสรรค และความรู้ที่จำเป็น

- การวิเคราะห์ข้อบังคับ ว่าด้วยเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผศ. รศ. ศ. พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อสกัดประเด็นความรู้สำคัญ
- การสำรวจความต้องการ จากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการและผู้ที่กำลังจะขอตำแหน่ง

๓.๒ การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition)

- การศึกษาข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมดของมหาวิทยาลัยและ ก.พ.อ.
- การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีประสบการณ์ในการพิจารณาผลงานทางวิชาการ
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยอื่น
- การถอดบทเรียน จากคณาจารย์ที่ประสบความสำเร็จในการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

๓.๓ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization)

- การจัดหมวดหมู่ความรู้ ตามลำดับขั้นตอนการดำเนินการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ
- การจัดทำแผนผังกระบวนการ (Process Mapping) แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานทั้งกระบวนการ
- การจัดทำฐานข้อมูล รวบรวมเอกสารตัวอย่าง แบบฟอร์ม และข้อควรระวังในแต่ละขั้นตอน

๓.๔ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement)

- การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ที่รวบรวมได้
- การตรวจสอบความถูกต้อง โดยผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบข้อบังคับและการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ
- การปรับปรุงเนื้อหา ให้กระชับ เข้าใจง่าย และนำไปปฏิบัติได้จริง

๓.๕ การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access)

- การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ที่มีรายละเอียดครบถ้วนตามข้อบังคับ พ.ศ. ๒๕๖๕
- การพัฒนาระบบสารสนเทศออนไลน์ สำหรับให้คำแนะนำและติดตามความก้าวหน้าในการข้อกำหนดตำแหน่ง
- การจัดทำ Infographic และแผนภาพ อธิบายขั้นตอนและเกณฑ์การพิจารณาในรูปแบบที่เข้าใจง่าย

๓.๖ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing)

- การจัดกิจกรรม KM Day เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างคณาจารย์และเจ้าหน้าที่
- การจัดตั้งชุมชนนักปฏิบัติ (CoP) ด้านการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ
- การเปิด "คลินิกให้คำปรึกษา" สำหรับคณาจารย์ที่ต้องการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ
- การเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย และกลุ่ม Line Official

๓.๗ การเรียนรู้ (Learning)

- การติดตามและประเมินผล การนำแนวปฏิบัติที่ดีไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง
- การปรับปรุงแนวปฏิบัติ อย่างต่อเนื่องตามข้อเสนอแนะและการเปลี่ยนแปลงของข้อบังคับ
- การนำบทเรียนและประสบการณ์ มาพัฒนาต่อยอดเป็นองค์ความรู้ใหม่

๔. เครื่องมือหรือกิจกรรมที่ใช้:

๔.๑ เครื่องมือในการจัดการความรู้

๑. Checklist การเตรียมเอกสาร สำหรับการข้อกำหนดตำแหน่งแต่ละระดับ (ผศ. รศ. ศ.)
๒. Flow Chart กระบวนการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ แสดงขั้นตอน ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน

๓. แบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (E-forms) ที่สามารถกรอกข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องได้ทันที
๔. ฐานข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการสืบค้นและติดตามสถานะการพิจารณาผลงาน
๕. ระบบติดตามความก้าวหน้า ในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการออนไลน์

๔.๒ กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๑. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การเตรียมความพร้อมสู่ตำแหน่งทางวิชาการ" สำหรับคณาจารย์
๒. กิจกรรม "พี่เลี้ยงวิชาการ" โดยให้คณาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้ที่กำลังจะขอกำหนดตำแหน่ง
๓. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ "เส้นทางสู่ตำแหน่งวิชาการ: ประสบการณ์และข้อคิด"
๔. การจัดทำจดหมายข่าว เผยแพร่ข้อมูลการปรับปรุงเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ดีในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ
๕. กิจกรรม One-on-One Coaching ให้คำปรึกษารายบุคคลสำหรับผู้ที่เตรียมยื่นขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

๕. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น:

๕.๑ ผลลัพธ์เชิงปริมาณ

๑. อัตราความสำเร็จในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้น ๓๐% เมื่อเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมา
๒. ระยะเวลาในการดำเนินการลดลง ๒๕% จากเดิมใช้เวลาเฉลี่ย ๑๒ เดือน เหลือเพียง ๙ เดือน
๓. จำนวนครั้งในการส่งเอกสารแก้ไขลดลง ๔๐% เนื่องจากผู้ขอกำหนดตำแหน่งมีความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น
๔. จัดทำฐานข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๕๐ คน ครอบคลุมทุกสาขาวิชา
๕. คณาจารย์ได้รับการอบรมและให้คำปรึกษา จำนวน ๘๕% ของคณาจารย์ทั้งหมดที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์

๕.๒ ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ

๑. คุณภาพของผลงานวิชาการที่เสนอขอกำหนดตำแหน่งมีมาตรฐานสูงขึ้น สะท้อนจากผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ
๒. เกิดวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างคณาจารย์ในการพัฒนาผลงานทางวิชาการ
๓. บุคลากรสายสนับสนุนมีความเชี่ยวชาญ ในการให้คำแนะนำและดำเนินการเกี่ยวกับการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ
๔. เกิดระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) ในการพัฒนาผลงานทางวิชาการภายในคณะ
๕. มหาวิทยาลัยมีฐานข้อมูลและองค์ความรู้ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคณาจารย์ในระยะยาว

๕.๓ แนวปฏิบัติที่ดีที่ได้พัฒนาขึ้น

๑. คู่มือ "ก้าวสู่ตำแหน่งทางวิชาการ" ที่มีรายละเอียดครบถ้วนตามข้อบังคับ พ.ศ. ๒๕๖๕
๒. แผนผังกระบวนการ (Process Map) และ Timeline การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการแต่ละระดับ
๓. ระบบติดตามความก้าวหน้าออนไลน์ ที่ช่วยให้คณาจารย์สามารถติดตามสถานะการขอกำหนดตำแหน่งได้ด้วยตนเอง
๔. ทีมงานให้คำปรึกษา "คลินิกวิชาการ" ที่ให้บริการแนะนำและช่วยเหลือในทุกขั้นตอน

๕. กลไกการเตรียมความพร้อมล่วงหน้า สำหรับอาจารย์ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานใกล้ถึงเกณฑ์ขอ
กำหนดตำแหน่ง

๖. บทเรียนที่ได้รับ/ข้อเสนอแนะ:

๖.๑ บทเรียนที่ได้รับ

๑. การสื่อสารที่ชัดเจนและต่อเนื่อง เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์และขั้นตอน
การขอตำแหน่งทางวิชาการ
๒. การมีระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) ช่วยเพิ่มโอกาสความสำเร็จในการขอตำแหน่งทางวิชาการ
ได้อย่างมีนัยสำคัญ
๓. การจัดทำฐานข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอช่วยลดปัญหาความล่าช้าใน
กระบวนการพิจารณา
๔. การให้ความสำคัญกับการวางแผนระยะยาว ช่วยให้คณาจารย์มีเวลาเพียงพอในการพัฒนาผลงาน
ทางวิชาการที่มีคุณภาพ
๕. การบูรณาการระบบสารสนเทศ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและลดความซ้ำซ้อนใน
การทำงาน

๖.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อไป

๑. การพัฒนาระบบการยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-submission) เพื่อ
ลดการใช้เอกสารและเพิ่มความสะดวกรวดเร็ว
๒. การสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ในเครือข่ายราชภัฏเพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีและ
พัฒนาระบบการบริหารจัดการร่วมกัน
๓. การจัดสรรทุนสนับสนุนการทำผลงานทางวิชาการ ให้สอดคล้องกับเกณฑ์การขอตำแหน่ง
ทางวิชาการ
๔. การผลักดันให้เกิดนโยบายระดับมหาวิทยาลัย ในการสนับสนุนคณาจารย์ให้มีเวลาในการทำผลงาน
ทางวิชาการอย่างเพียงพอ
๕. การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานด้านการขอตำแหน่งทางวิชาการ
อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ภาคผนวก:

๑. แผนผังกระบวนการขอตำแหน่งทางวิชาการตามข้อบังคับ พ.ศ. ๒๕๖๕
๒. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้องในการขอตำแหน่งทางวิชาการ
๓. รายชื่อคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ (ก.พ.ว.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
๔. ตัวอย่างการเขียนผลงานทางวิชาการที่ได้รับการประเมินในระดับดีมาก
๕. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ "การเตรียมความพร้อมสู่ตำแหน่งทางวิชาการ"